

Maslinari se moraju orijentirati na EU fondove

O POTICAJIMA, STROJNOJ SADNJI MASLINA, POTPORI MASLINARIMA, FONDOVIMA EU-a I BROJNIM DJELATNOSTIMA AGENCIJE ZA RURALNI RAZVOJ ISTRE KOJOJ JE NA ČELU, S DIPL.ING. GRACIJANOM PREKALJEM, RAZGOVARALA JE MILA BULIMBAŠIĆ-BOTTERI

DIPL. ING. GRACIANO PREKALJ DIREKTOR JE AZRRI-ja, AGENCIJE ZA RURALNI RAZVOJ ISTRE D.O.O.. To je prva Agencija te vrste u Hrvatskoj koju je Istarska županija osnovala 2003. godine sa specifičnim zadatkom pokretanja gospodarskih i razvojnih programa u ruralnom prostoru Istre te povezivanja javnog i privatnog sektora kao i pripremu i provedbu projekata u ruralnom prostoru Istre. Agencija trenutno ima jedanaest stalnih djelatnika, a povremeno za potrebe sezonskih poslova kao što su strojna sadnja i poslovi navodnjavanja zapošljavaju djelatnike na određeno vrijeme. Kao direktor Graciano Prekalj od osnutka Agencije vodi operativno poslovanje, donosi planove i programe u sklopu provođenja utvrđene poslovne politike te odgovara na pitanja glavne urednice Maslinara.

- *Koje su osnovne djelatnosti Agencije?*

- U osnovne djelatnosti Agencije spadaju poljoprivreda, lov, šumarstvo, ribarstvo, odnosno priprema i provedba razvojnih i gospodarskih programa i projekata u sljedećim oblastima djelovanja: Istraživanje i razvoj, izrada prezentacija; priprema projekata; implementacija projekata; upravljanje gospodarskim i razvojnim programima; promidžba Istarske županije; edukacija poljoprivrednika; davanje usluga strojne sadnje vinograda, maslina i ostalih voćnih vrsta sa dvije suvremene sadilice od kojih je jedna opremljena satelitskim uređajem za

preciznu sadnju.

- *Koji su projekti Agencije konkretno vezani za maslinarstvo?*

- Agencija je zadužena za realizaciju Programa podizanja dugogodišnjih nasada maslina na opožarenim površinama zajedno s Gradom Vodnjanom s kojim je izradila program podizanja maslinika na opožarenom šumskom zemljištu između Vodnjana i Galižane na površini od 181 ha. Cjelokupna investicija u predmetni program iznosi 22,40 milijuna kuna. Predviđena je vlastita godišnja proizvodnja 1270 t plodova maslina, odnosno 191 t ma-

“ *Poticaji će se ulaskom Hrvatske u EU smanjiti, stoga je potrebno preorijentirati se na mnogo veće mogućnosti financiranja razvojnih programa kroz EU fondove* **”**

slinovog ulja. Puni obujam poslovanja očekuje se za 10 godina od dobivanja koncesije, kada bi program trebao ostvarivati oko 9,87 milijuna kuna ukupnog prihoda.

- Osim navedenih imate i program nabave i sufinanciranja sadnog materijala.

- U cilju stavljanja u funkciju poljoprivrednih proizvodnih resursa s kojima raspolaže Istarska županija uz istovremeno uvažavanje tradicije u poljoprivrednoj proizvodnji ovog podneblja, na nivou Istarske županije 1994. godine pokrenut je Program nabave i sufinanciranja sadnog materijala, koji se realizira u kontinuitetu i koji je postao jedan od prepoznatljivijih Programa u Istarskoj županiji. Tada je zapravo započela prva realizacija pilot projekta

SURADNJA

Nastojimo u suradnji s AIPO-om, interregionalnim udruženjem maslinara i maslinovog ulja iz Verone usvojiti iskustva talijanskih maslinara i uljara

sadnje dugogodišnjih nasada u Istarskoj županiji.

Od početka provedbe Programa, od 1994. godine, Županija je dosad izdvojila za sufinanciranje sadnica 31.641.942,16 kn čime je sufinancirana sadnja 3.726.168 komada loznih cijepova, 752.197 sadnica maslina te 117.709 sadnica ostalih voćnih vrsta.

- Suraduje li Agencija sa susjednim talijanskim udrugama i na koji način?

- Nastojimo u suradnji s AIPO-om (Associazione Interregionale Produttori Olivicoli), interregionalnim udruženjem maslinara i maslinovog ulja iz Verone usvojiti iskustva talijanskih maslinara i uljara. Organiziraju se smotre maslinovog ulja u Italiji na koje AZRRI vodi lokalne maslinare kako bi prezentirali svoja maslinova ulja i usvojili nova saznanja. Nastojimo iskoristiti talijanska iskustva i način organizacije udruga i zadruga maslinara u organiziranju lokalnih

**KADA SE
KVALITETA**
počela nagrađivati
višim cijenama
proizvoda i
maslinari su sve
više počeli cijeniti
naše aktivnosti

maslinara. Upoznali smo se s načinom izrade katastra maslina koji još nije izrađen za Istarsku županiju, a predstavlja osnovu za zaštitu izvornosti i geografskog porijekla maslinovog ulja te uvid u pravo stanje maslinika.

- Koji su još projekti u planu Agencije?

- U planu je izgradnja Centra za maslinarstvo u Istarskoj županiji, a sredstva za izgradnju nastojat ćemo dobiti putem EU fondova. Centar će imati zadatak podizanja kvalitete maslinovog ulja te njegovu stalnu kontrolu kao i pomoć maslinarima u proizvodnji, ali i prodaji maslinovog ulja na zatrpanom EU tržištu. Tu je i Strateški program ruralnog razvoja Istarske županije

CENTAR

U planu je izgradnja Centra za maslinarstvo u Istarskoj županiji, a sredstva za izgradnju nastojat ćemo dobiti putem EU fondova

(2007.-2013.) koji predstavlja plansko-programski dokument i sredstvo za učinkovitije i uspješnije upravljanje razvojem cjelokupne poljoprivrede, ribarstva i ruralnih područja. Kao element tog dokumenta zahvaćeno je i maslinarstvo. Provedba programa vršit će se na principu LEADER pristupa "od dolje prema gore" kako bi lokalni nositelji razvoja iz privatnog, javnog i civilnog sektora izrazili potrebe ljudi u ruralnim područjima.

- U kojoj mjeri suradujete s Istarskom županijom i gradom Pazinom, te uopće resornim ministarstvima?

- Istarska županija je osnivač i vlasnik Agencije te financijskom i stručnom pomoći pomaže provedbe svih programa i projektima Agencije. S gradom Pazinom potpisan je ugovor o tridesetogodišnjem korištenju površina i zgrada u vlasništvu Grada Pazina na Gortanovom brijegu u svrhu osnivanja centra za Regionalni ruralni razvoj. Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja uviđajući kvalitetu programa i projekata Agencije postupno se uključuje kroz financiranje projekta Muškat Ruža porečka - de-

sertno vino i tehnološke i marketinške pripreme mesa istarskog govedate kroz sufinanciranje smotre u kojima je Agencija suorganizator.

- Kako su mjesni maslinari prihvatili rad Agencije?

- Mora se naglasiti da osim Agencije Istarska županija putem svojih institucija ima više direktnih i indirektnih aktivnosti koji su doprinijeli da se počinju cijeniti vlastiti autohtoni proizvodi, u ovom slučaju maslinovo ulje. Tek kada se kvaliteta počela nagradivati višim cijenama proizvoda i maslinari su sve više počeli cijeniti naše aktivnosti.

- U kojim europskim projektima sudjelujete i kakvi su vam planovi u

tom smjeru?

- Trenutno radimo na implementaciji međunarodnog projekta Pro.V.I.C. (Promocija i valorizacija istarskog goveda) koji privodimo kraju. Također, u tijeku je potpisivanje Ugovora sa Središnjom agencijom za financiranje i ugovaranje za dva nova projekta EU.WATER - Tradicionalno integrirano upravljanje vodnim resursima u poljoprivredi i TECH.FOOD - Rješenja i intervencije za tehnološki transfer i inovacije u poljoprivredno-prehrambenom sektoru). Upravo je završen međunarodni prepristupni program IPA Adriatico, odnosno Jadranska prekogranična suradnja na koju smo kandidirali osam projekata.

STROJNA SADNJA

Agencija za vršenje usluga strojne sadnje loznih cijepova, sadnica maslina i ostalih voćaka raspolaže sa dva traktora i dvije sadilice. Potpuna automatizacija priključnog uređaja i velika snaga traktora (150KS) omogućuju da je cijela sadilica stalno u vodoravnom položaju bez obzira na nagib terena i traktora, što omogućava pravilnu sadnju u svim uvjetima rada. Jedna je sadilica opremljena laserskim sustavom koji navodi traktor i priključni uređaj po ravnoj liniji tako da redovi vinograda/maslinika/voćnjaka budu gotovo idealno ravni te sadna mjesta u šahovskom rasporedu. Druga sadilica opremljena je GPS sustavom koji također navodi traktor i priključni uređaj po ravnoj liniji, ali daje veću preciznost i ubrzava sadnju, što najviše dolazi do izražaja na brežuljastim i neravnim terenima.

- Što očekujete od ulaska Hrvatske u Europsku uniju?

- Očekujemo da će poduzetnici dugo-
ročno znati pod kojim uvjetima mogu
poslovati. Hrvatska kao ne članica kan-
didat za pretpristupne fondove, i po
ulasku u EU kao ravnopravna članica,
mora pripremati projektne prijedloge
za fondove EU-a namijenjene potica-
nju poljoprivredne industrije i ruralnog
razvoja, kao i jamstava za kreditiranje
razvoja regionalne infrastrukture. Po-

trebno je što više investiranje u vlastitu
proizvodnju, uz maksimalno istarske
autohtone proizvode visoke kvalitete
slijedeći europske trendove u poljo-
privredi čime se stvaraju preduvjeti za
konkurentnost na EU tržištu. U mjese-
cu srpnju stupio je na snagu i novi Za-
kon o državnoj potpori poljoprivredi i
ruralnom razvoju čime se mjere neće
znatno mijenjati do ulaska u EU, osim
poticaja za višegodišnje nasade maslina
čime će se poticaji smanjiti sa 20.000

kuna za podizanje hektara maslina, na
godišnju potporu od 2250 kuna svake
godine, i prije negoli maslina postane
rodna. Drastične promijene sljede ak-
tiviranjem hrvatskog članstva u EU. S
obzirom da su sadašnji poticaji u pri-
marnoj proizvodnji i kapitalnim ula-
ganjima veći od onih u EU, oni će važi-
ti samo do tada, ali je u međuvremenu
potrebno preorijentirati se na mnogo
veće mogućnosti financiranja razvoj-
nih programa kroz EU fondove.

Potpota

Potrebno je da država, županija i jedinice lokalne samouprave sustavno pomažu provedbu strateških programa što će kroz više godina regulirati kvalitetnim pomacima. Istra je kroz Fond za razvoj poljoprivrede i agroturizma Istre kroz sufinanciranje sadnica i udruga, kroz potpore gospodarskim smotrama i manifestacijama te kroz rad Agencije dokazala da takav suport daje odlične rezultate. Ali sada je potrebno krenuti dalje u udruživanje proizvođača, stvaranje brendova, stvaranje centara za razvoj određenih vidova proizvodnje koji će pratiti razvoj tih proizvodnji, predlagati razvojne progra-